

**Údarás na
Gaeltachta**

26/01/2023

Fáiltimid roimh an deis an aighneacht seo a dhéanamh ar an Doiciméad Comhairliúcháin agus Plé ar an bPlean Gníomhaíochta Bithghuilleagair.

CÚLRA

Is é Údarás na Gaeltachta an t-údarás forbartha réigiúnach reachtúil atá freagrach as forbairt shochtheangeolaíoch na Gaeltachta. Comhlíonann an eagraíocht réimse leathan feidhmeanna forbartha, agus tá cláir forbartha agus infheistíochta na n-eagraíochtaí mar chuid lárnach d'infhuanaitheacht eacnamaíoch, teanga, chultúrtha agus shóisialta na bpobal Gaeltachta. Soláthraíonn na bearta infheistíochta agus forbartha seo príomhthacaíochtaí (cóiríocht airgeadais, cóiríocht fiontraíochta, oiliúint, forbairt scileanna) don bhonn fiontraíochta áitiúil agus do thionscnaimh forbartha na hearnála pobail.

Fig 1: An Ghaeltacht

iomadúla caomhnaithe: cén tionchar ar éifeachtacht na limistéar faoi chosaint mara i Muir Éireann?" a foilsíodh in 2020 pointí an-spéisiúil agus go háirithe "Cé nach n-éiríonn le MPAanna ach amháin má bhaineann siad a spriocanna caomhnaithe bitheolaíocha amach agus leasanna socheacnamaíocha á gcosaint acu freisin (Pomeroy et al. 2005; Claudet 2011), fuarthas amach sa staidéar seo nach raibh pleananna bainistíochta ná cuspóirí caomhnaithe ag mórán suíomhanna a thug aghaidh ar a dtionchar socheacnamaíoch." (Schéré, et al., 2020).

C2: An bhfuil príomhtháscairí feidhmíochta agus/nó príomhspriocanna sonracha ann ar cheart don bhithgheilleagar a bheith leagtha amach lena bhaint amach chun a fheidhmiú a thomhas?

Aithníodh roinnt croíghníomhaíochtaí mara inár n-athbhreithniú agus ba cheart iad a fhiosrú chun tacú le gníomhaíocht gheilleagrach thairbheach bhreise do Phobail Iascaireachta agus Cósta. Trína straitéis infheistíochta agus forbartha a chur i bhfeidhm, tacaíonn an tÚdarás le fiontair atá ag trádáil in earnálacha den sórt sin agus tá sé tiomanta do dheiseanna nua a bhunú chun oibriú i gcomhpháirtíocht le hinfheisteoirí príobháideacha atá ag iarraidh leas a bhaint as deiseanna tráchtála inbhuanaithe sna hearnálacha atá ann cheana agus atá ag teacht chun cinn.

- **Fáil agus úsáid acmhainní:** baineann an critéir seo le hinfhaighteacht agus rochtain a ábhar, treochtaí in éileamh, chomh maith lena n-iomaitheoirí reatha agus ionchasacha maidir lena úsáid sa todhchaí.

Tá suim an-mhór ag an Údarás in earnáil bainte feamainne atá beagnach déanta laistigh de cheantair éagsúla Ghaeltachta, go háirithe i gcontaetha na Gaillimhe, Mhaigh Eo agus Dhún na nGall, áit a gcuireann an earnáil ioncam ar fáil do go leor teaghlaigh iascaireachta. Is mian linn a thabhairt faoi deara go háirithe an ról tábhachtach atá ag modhanna traidisiúnta bainte chun an acmhainn luachmhar seo a chosaint.

Tá earnáil na feamainne fómhair fiáine ina hábhar conspóide go leor le roinnt blianta anuas agus teastaíonn obair agus ceannaireacht shuntasach chun ligean don earnáil forbairt go hinbhuanaithe. Mar eagraíocht, tá fonn ar an Údarás cloí le haon fhorbairtí a dhéantar maidir le beartais mar an gcéanna. Tá béim ar leith ag teastáil chun meastacháin shoiléire bithmhaise a fhorbairt agus chun é seo a bhainistiú agus a chohabháil go dinimiciúil, sa chaoi go dtuigtear an acmhainn agus gur féidir í a bhainistiú ar bhonn leanúnach. Molaimid go gcuirfí béim chuí ar an tábhacht a bhaineann leis na socrúithe comhoibríochacha atá ann cheana féin atá ag feidhmiú mar thaca le dúshaothrú inbhuanaithe na hacmhainne seo ina bhfuil BIM, Foras na Mara, Údarás na Gaeltachta, na hEagraíochtaí Réigiúnacha agus ionadaithe ón tionscal. Agus aghaidh á tabhairt ar shaincheisteanna casta úinéireachta, rochtana, ceadúnúcháin agus táirgeachta i bhfaisean comhtháite, is dúshlán lárnach struchtúrach é i gcónaí an gá comhfhreagrach chun comhar a dhaingniú i measc páirtithe leasmhara poiblí agus príobháideacha a bhaineann le feachtais mhargaíochta náisiúnta agus idirnáisiúnta chun tacú leis an earnáil tháirgiúil.

Maidir le pobail chósta iascaireachta ag cur lena n-ioncam le dobharshaothrú, tugann Maine USA sampla iontach. Ó thús an 20ú haois, tá Maine i SAM ag brath go mór ar thionscal na nglíomach mar gheall ar an méid a chuir sé le geilleagar agus féiniúlacht an stáit araon. Mar sin féin, tá an spleáchas ard ar ghliomach tar éis an t-iascach a iompú ina ghaiste óraithe, nó ina mionchultúr luachmhar, atá i mbaol éifeachtaí an athraithe aeráide. Dá bhrí sin, tá pobail chósta Maine ag tosú ag smaoineamh ar roghanna eile atá inmharthana go heacnamaíoch nó go

Tá gealltanais tugtha ag Clár an Rialtais 2021 do chlár claochlaitheach taighde agus forbartha, chun a chinntiú go bhfuil Éire ar imeall ceannródaíoch na nuálaíochta eolaíochta agus teicneolaíochta chun ár spriocanna maidir le hathrú aeráide a bhaint amach, lena n-áirítear: sa bhithghéilleagar, i seicheamhú mara agus sa talmhaíocht chun meatán bithghineach a laghdú. Beidh ar dhobharshaothrú feamainne dlús a chur leis an éileamh ar sheicheamh mara araon agus chun cabhrú le meatán bithghineach a laghdú. Laghdóidh aiste bia ina bhfuil méideanna beaga feamainne astaíochtaí meatáin ó bhrúchtaíl bó – faoi 82% .²³

C3: Cad iad na príomhcheisteanna eile ar cheart don Cholún Rialachais déileáil leo?

Is riachtanas é seo le haghaidh muiníne san earnáil seo a ardú. Is iad na pointí is riachtanais den rialachas corparáideach ná trédhearcacht, cuntasacht, agus slándáil agus ba cheart go mbeadh siad sin mar chroílár plean gníomhaíochta. Tá na trí cinn ríthábhachtach chun plean gníomhaíochta a chur i bhfeidhm go rathúil. Ina theannta sin, tá Inmharthanacht & inbhuanaitheacht mar phríomhthosaíocht i dtimpeallacht dhinimiciúil an lae inniu, a bhíonn ag síorathrú agus ba cheart í a mheasúnú i ngach colún.

Tá Éire ar cheann de na tíortha is mó san Eoraip. Léiríonn Fíor-Léarscáil na hÉireann go soiléir méid iomlán chríoch mara na hÉireann de níos mó ná 220 milliún acra (880,000Km²), atá deich n-uaire ar mhéid oileán na hÉireann.

Ina theannta sin, tá Aigéin riachtanach don chine daonna mar rialtóirí aeráide, mar fhoinsé do bhia cothaitheach agus sláintiúil, agus mar inneall forbartha. Tá bithéagsúlacht shaibhir, leochaileach, agus fós gan chaitheamh den chuid is mó in aigéin, a sholáthraíonn éagsúlacht seirbhísí tábhachtacha éiceachórais. Mar shampla, táirgeann aigéin leath den ocsaigin in atmaisféar an Domhain agus ionsúnn siad 25% d'astaíochtaí CO₂. Is léir go gcaithfidh Éire rialachas idirnáisiúnta aigéin a neartú chun go mbeidh ár bhfarraigí agus ár n-aigéan sábháilte, slán, glan agus inbhuanaithe.

C4. Cad iad na príomhcheisteanna ar cheart don Cholún Taighde, Forbartha agus Nuálaíochta déileáil leo?

Tá an cheist seo nasctha le C2 thuas. Ba cheart go gcinnteodh an colún seo go bhforbraítear bonneagar agus go n-aithnítear riachtanais sa todhchaí chun tacú le taighde ar fud an speictrim forbartha ó thaighde luathchéime go dtí tráchtálú lánscaála, agus é ailínithe go hiomlán le riachtanais bithghéilleagar na hÉireann. Ba cheart don cholún seo:

- Mapáil agus anailís ar bharnaí san bhonneagar taighde do gach ábhar bithghéilleagair atá bunaithe ar achmainní nádúrtha.
- Na roghanna atá ar fáil a aithint agus a fhiosrú chun a chinntiú go bhfuil tacaíocht leordhóthanach leanúnach ann don raon iomlán bonneagair a theastaíonn chun an réimse tosaíochta seo a chumasú, rud a chumasóidh tráchtálú den chéad scoth.
- Cinntiú go bhfuil meicníochtaí cuí i bhfeidhm chun rochtain taighdeoirí tionscail ar bhonneagar taighde a éascú
- Fiosrú breise a dhéanamh ar an bpoitéinseal do chomhoibriú idir Éire agus an RA, ballstáit eile an AE agus deiseanna maoinithe.

² Clár don Rialtas: Ár dToghcháil Comhroinnte (2021)

³ Laghdaíonn Beathú Feamainn Eallach a n-Astaíochtaí Gás Ceaptha Teasa 82 Faoin gcéad, ucdavis (2021)

Is féidir amhábhár nádúrtha ón mbithgheilleagar a úsáid ar bhealach chun na patrúin imní sin a laghdú agus is féidir le dobhharshaothrú a bheith ina bhealach chun cabhrú leo freisin.

Dobharshaothrú le haghaidh bia mara

Tá deis ar leith ann do bhharshaothrú a fhorbairt ar an gcósta agus amach ón gcósta mar ghníomhaíocht gheilleagrach inmharthana i bpobail iascaireachta. In 2020, tháinig laghdú 1% ar tháirgeadh dobhharshaothraithe, áfach, ach tháinig méadú 2% ar luach go €180m a léiríonn go bhfuil luach ar éisc fheirme orgánacha na hÉireann fiú in amanna paindéime. Mar gheall ar nádúr forimeallach agus réigiúnach na láithreán dobhharshaothraithe, bíonn fiontair tráchtála i gceantair iargúlta agus tuaithe go minic ag caitheamh anuas ar thionscail eile agus ar dheiseanna fostaíochta inbhuanaithe i gcásanna áirithe. Ina theannta sin, tacaíonn poist uiscechultúrtha le scileanna traidisiúnta na mairmealachta agus na fearúlachta sna pobail chósta seo. Trí speicis mhuirí a tháirgeadh le haghaidh tomhaltais nó valorisation i dtáirgí éagsúla breisluacha, tugann dobhharshaothrú deis shuntasach do na ceantair iargúlta seo fostaíocht agus rannpháirtíocht a choinneáil ag leibhéal pobail.

Tá bacainní teicniúla, dlíthiúla, eacnamaíochta agus sóisialta ar fhorbairt i ndán don dobhharshaothrú. Le dul chun cinn teicneolaíochtaí táirgthe do chultúr bradán agus an luach ard margaidh do "Irish Organic Salmon" tá deis shuntasach ann chun tionscal feirmeoireachta bradán na hÉireann a fhorbairt tuilleadh trí dhea-chleachtais idirnáisiúnta a chur i bhfeidhm mar aon le ligean do thionscal na hÉireann an táirgeadh a mhéadú, rud a mhéadóidh fostaíocht agus seirbhísí coimhdeacha a bhaineann leis an tionscal.

Tá fás dobhharshaothraithe ar fud an AE tar éis méadú a fheiceáil ar tháirgeadh speiceas íseal trófach nó speiceas eastóscach a bhaineann cothaithigh as an gcomhshaoil seachas ionchur (Oisrí, Diúilicíní, Scallops & Feamainn). Is é sin le rá, is féidir speicis den sórt sin a úsáid chun cabhrú leis an gcomhshaoil a ghlanadh agus tionchair dhaonna eile a laghdú. Tá fás suntasach margaidh tagtha ar an réimse táirgeachta seo agus is féidir é a chultúru i ndálaí éagsúla comhshaoil agus i ndoimhneacht uisce. Teastaíonn níos lú infreastruchtúir ón táirgeadh seo freisin i gcomparáid le feirmeoireacht eite mara. Tá na dúshlán cheadúnaithe chéanna roimh tháirgeadh speiceas íseal trófach agus atá roimh fheirmeoireacht eite mara. Cé go bhfuil poitéinseal iontach ag Dobharshaothrú Comhtháite Iltrophic (IMTA), tá sé fós i gcéim forbartha in Éirinn. Molaimid gur cheart tacú le tograí do bhharshaothraithe speiceas aonair atá ag brath faoi láthair ar staid nuálach na dteicneolaíochtaí ealaíne agus na cleachtais chomhshaoil inbhuanaithe is fearr a chur i bhfeidhm.

Léirigh staidéir idirnáisiúnta go bhfuil i bhfad níos lú astaíochtaí GHG ag iascach dobhharshaothraithe agus mara ná mar atá ag speicis ainmhithe eile cosúil le beithígh. Cuireann dobhharshaothrú feamainne réimse deiseanna i láthair le dintiúir chomhshaoil atá an-láidir agus dearfach agus ba cheart tacú le feamainn a ionsúnn CO₂ ón atmaisféar de réir mar a fhásann siad, táirgeann siad Ocsaigin agus ionsúnn siad cothaithigh ón uisce lena n-áirítear iad siúd a thagann chun cinn mar gheall ar ghníomhaíochtaí daonna.

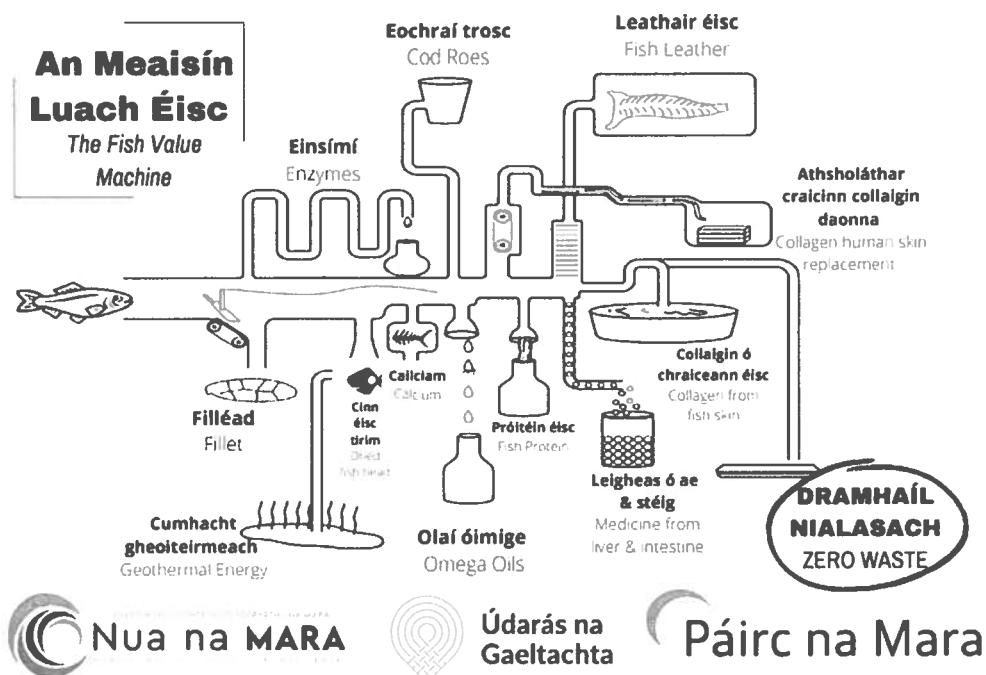

Fig 3: Meaisín Luach Éisc

C8. Cad iad na príomhcheisteanna ar cheart don Cholún Talmhaíochta, Bia & Mara déileáil leo?

Tá táirgeadh do bharshaothraithe marbhánta le blianta beaga anuas, gan aon mhéadú suntasach ar fhigiúirí táirgeachta in ainneoin cuspóirí beartais an AE agus náisiúnta a bhfuil sé mar aidhm acu forbairt inbhuanaithe do bharshaothraithe a mhéadú. Níl aon ráthaíocht ann gur féidir teacht ar amháibhar ar nós fheamainn do tháirgí ard-bhreislúacha agus d'acmhainní tráchtálú mar gheall nach bhfuil neamhchinteacht faoi corás ceadúnas atá i bhfeidhm.

Bheadh sé ríthábhachtach go mbeadh acmhainní agus maoiniú ar fáil don Roinn Talmhaíochta, Bia & Mara le bheith in ann déileáil leis na ceadúnais agus na ceadanna a theastaíonn chun dlús a chur leis an bhforbairt. Cuireann sé seo isteach go hindíreach ar fhorbairt plean gníomhaíochta san earnáil bitheacnamaíochta.

C9. Cad iad na príomhcheisteanna ar cheart do Cholún na gComhphobal déileáil leo?

Tá sé ríthábhachtach go gcuirtear gach tacaíocht agus deis forbartha ar fáil do phobail chósta imeallacha agus leochaileacha lena n-inmharthanacht leanúnach a chinntiú. Cuireann tograí mar a shonraítear thuas poist agus gníomhaíocht eacnamaíoch ar fáil i bpobail chósta atá ag brath ar fhorbairt acmhainní nádúrtha agus ba cheart go dtiocfadh feabhas ar inmharthanacht eacnamaíoch na réigiún sin mar gheall ar éileamh domhanda méadaithe ar phróitéin éisc, agus ar tháirgí mara ina measc feamainn le haghaidh biteicneolaíochta.

Ní féidir a bheith ag caint faoi dheiseanna gan féachaint ar cheart atá inghlactha ag an pobail. Tá rannpháirtíocht agus glacadh an phobail ríthábhachtach d'aon fhorbairt agus dá luaithe is an rannpháirtíocht is fearr é.

inbhuanaithe an gheilleagair mhuirí a bhrú chun cinn go háitiúil, laistigh den réigiún, den tír agus go hidirnáisiúnta.

- Ba cheart go gceadódh glaonna tionscadail tríd an DAFM do thionscadail ar scála píolótach atá pota maoinithe ar fáil do chaipiteal atá réidh le cur i bhfeidhm. M.sh. cead pleanála agus aon cheadanna eile atá i bhfeidhm.

C14. Cad iad na príomhcheisteanna ar cheart don Cholún Eolais & Scileanna déileáil leo?

Tá an bithgheilleagar agus a thionchair agus a dheiseanna sonracha go ginearálta do gach réigiún agus mar sin ba cheart léarscáiliú a dhéanamh ar na bpáirtithe leasmhara i ngach réigiún a mar bhonnlíne. Ansin ba cheart aird a tharraingt ar na deiseanna fostaíochta agus eacnamaíochta atá le teacht, agus ba cheart oiliúint a chur ar fáil sa réimse sin. Scileanna agus oiliúint ailínithe leis an réigiún agus leis na deiseanna a mbeifí ag súil leo amach anseo sa réigiún sin.

Conclúid

Tá ailíniú suntasach idir na tosaíochtaí straitéiseacha seo agus na príomhearnálacha forbartha atá leagtha amach i straitéis forbartha Údarás na Gaeltachta. Tá infheistíocht i bhforbairt inbhuanaithe an bhithgheilleagair nádúrtha agus go háirithe san earnáil mara ina thiománaí rithábhachtach laistigh de straitéis iomlán Údarás na Gaeltachta. Nuair a bheidh sé aontaithe agus glactha, tá Údarás na Gaeltachta tiomanta do chur i bhfeidhm Plean Gníomhaíochta Bithgheilleagair a éascú agus a chumhachtú laistigh de na réigiúin Ghaeltachta.

Táimid ag tnúth lenár dtuairimí a phlé leat in am trátha. Is mian linn freisin ár dtiomantas tacú le cur i bhfeidhm mholtaí an Phlean Gníomhaíochta Bithgheilleagair a dheimhniú nuair a ghlactar iad agus oibriú leis an Roinn agus le geallsealbhóirí eile chun a príomhchuspóirí a bhaint amach maidir le tacú le forbairt inbhuanaithe eacnamaíoch áitiúil i gceantair Ghaeltachta agus le forbairt níos mó a dhéanamh ar chúrsaí eacnamaíochta. bonn fiontair éagsúlaithe, nuálaíoch agus teoraithe ag an margadh laistigh den earnáil bhithgheilleagair.

Le Meas

DocuSigned by:
[Redacted Signature]
341D10BBF60745C
[Redacted Name]

Ceannasaí Fiontraíochta agus Fostaíochta

Braisle	Áis	Cur Síos Gairid ar an Áis
	Ionad Tógála Bád	Spás chun foirgneamh traidisiúnta bád a theagasc agus a chleachtadh, ar nós húicéiri na Gaillimhe, críochnaithe le seomraí teagaisc, dréachtaithe agus ríomhaireachta
Áiseanna Mara & Dobharshaothraithe	Saoráid Breisluacha Feamainne	Próiseáil feamainne bainte chun táirgí leachtacha breisluacha agus leasacháin púdraithe a tháirgeadh
	Córas Dobharshaothraithe Athghabháil Fionnuisce - Aonad Fáis amach	Córas Dobharshaothraithe Fionnuisce a Athchúrsáil, athchúrsáil idir 90-99% d'iontógáil fionnuisce, chun speicis éagsúla eite nó crústaigh a fhás. Beidh acmhainn 200 tona in aghaidh na bliana ag an tsaoráid.
	Post-Smolt - Córas Dobharshaothraithe a Athchruthú	Córas Dobharshaothraithe Fionnuisce a Athchúrsáil, athchúrsáil idir 90-99% d'iontógáil fionnuisce, chun bradáin stáitse iar-smolta a fhás. Beidh toilleadh 1.6m bradán ag an tsaoráid a fhástar go dtí céim iar-smolta (thart ar >400g) le haghaidh fás ar muir i bhfeirmeacha bradán ceadúnaithe atá ann cheana féin, rud a laghdóidh an t-am a theastaíonn ar muir.
	Post-Smolt - Córas Urscaoilte Smolt	Córas caidéal éisc, os cionn an mharc arduisce, chun smolt beo a éascú ó áis RAS go báid mhaithe i mBá Chill Chiaráin trí phiblíne shnámh, dhosháraithe a bhaintear nuair nach bhfuil sé in úsáid
	Córas Dobharshaothraithe a Athchruthú Uisce Mara - Aonad Fáis 1	Córas Dobharshaothraithe a Athchúrsáil Uisce Mara, athchúrsáil idir 90-99% d'iontógáil uisce mara, le haghaidh speicis éagsúla eite-éisc uisce mara a fhás. Cumas suas le 4,000 tona in aghaidh na bliana d'iasc eite uisce mara atá réidh don mhargadh suas go dtí thart ar 4.5kg an ceann. Mar chuid den áis beidh córas próiseála éisc chun iasc ceann-ar-aghaidh pacáistithe (HOG) a tháirgeadh
	Córas Dobharshaothraithe a Athchruthú Uisce Mara - Aonad Fáis 2	Córas Dobharshaothraithe a Athchúrsáil Uisce Mara, athchúrsáil idir 90-99% d'iontógáil uisce mara, le haghaidh speicis éagsúla eite-éisc uisce mara a fhás. Cumas suas le 4,000 tona in aghaidh na bliana d'iasc eite uisce mara atá réidh don mhargadh suas go dtí thart ar 4.5kg an ceann. Mar chuid den áis beidh córas próiseála éisc chun iasc ceann-ar-aghaidh pacáistithe (HOG) a tháirgeadh
	Córas Dobharshaothraithe a Athchruthú Uisce Mara - Gorlann & Aonad Smolt	Fóntais tithíochta a thógáil chun tacú le háiseanna fáis RAS Uisce Mara
	Córas Dobharshaothraithe a Athchruthú Uisce Mara - Foirgneamh Fóntais	Aonad táirgthe gorlainne agus gealóga chun áiseanna fáis RAS Uisce Mara a sholáthar le haghaidh bia
	Lochán Spatting Sliogéisc - Oifig/Saotharlann	Tógáil tacaíochta le haghaidh locháin spásúla, lena n-áirítear oifig agus saotharlann
	Sliogéisc Spatting Lochán 1	Locháin le haghaidh siol oisrí a spattáil go méid cuí le haghaidh fás ar muir
	Sliogéisc Spatting Pond 2/Gorlann Feamainne	Lochán chun feamainn a thochas chun tacú le gníomhaíochtaí atá ag fás ar thalamh nó ar muir
	Córas Dobharshaothraithe Fionnuisce - Aonad Gorlainne	Gorlann chun an áis fáis RAS Fionnuisce a sholáthar le feedstock

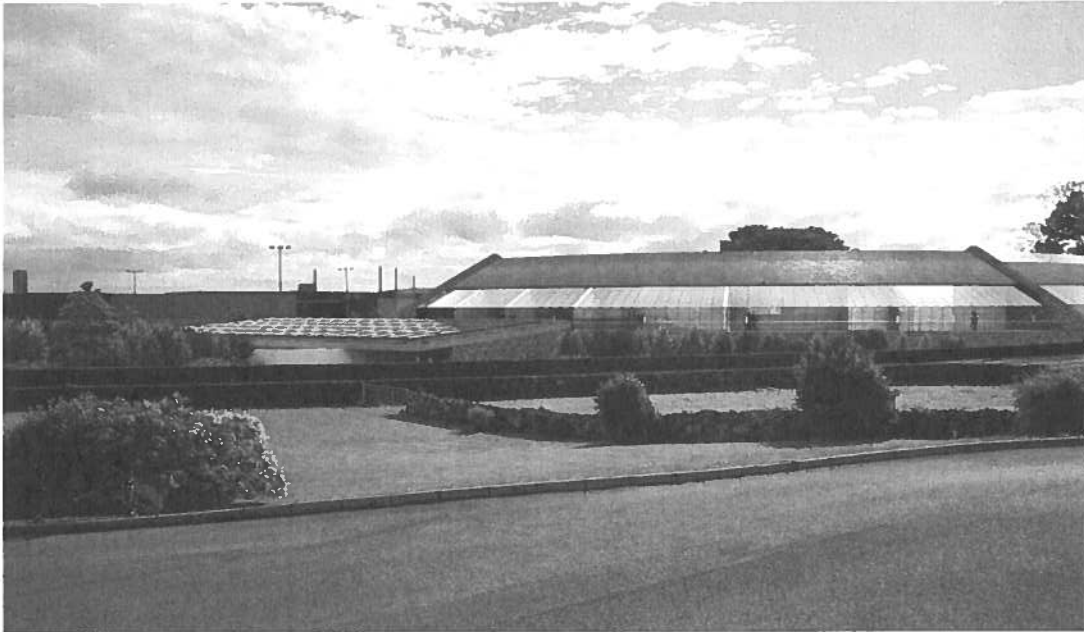

Fig 5: Páirc Na Mara MIDC

Éascóidh forbairt braisle sineirgí agus geilleagair an scála a theastaíonn chun fiontair a bhaineann le muir agus táscaha taighde agus forbartha a thiomáint agus chun a chinntiú go mbeidh an fhorbairt ina gné chriticiúil den bhonneagar forbartha mara réigiúnach agus náisiúnta.

Agus an tionscadal á thabhairt chun cinn aige, tá coiste stiúrtha fostaithe ag Údarás na Gaeltachta ina bhfuil príomhpháirtithe straitéiseacha ar nós Foras na Mara, BIM, Comhairle Chontae na Gaillimhe, an Roinn Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus na Meán, an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara, Ollscoil na Gaillimhe agus Ollscoil Teicneolaíochta na Gaillimhe, Teagasc, Smartbay, Fiontraíocht Éireann, Fondúireacht Bithghuilleagair na hÉireann, GRETB agus an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta. Cuirfidh an cur chuige comhoibríoch agus comhpháirtíochta seo an mheicníocht ar fáil chun pleananna a chur le chéile chun tacú le Páirc na Mara a fhorbairt mar Pháirc Nuálaíochta Mara agus fás na hearnála a thiomáint trí chlár spriocdhírthe infheistíochta, oiliúna agus taighde.

Tá tús áite tugtha d'fhorbairt áis Ionad Nuálaíochta agus Forbartha Mara (MIDC) i bhforbairt chéadchéime an champais. Tá maoiniú €2m faighte ó Fhiontraíocht Éireann tríd an tionscnamh maoinithe REDF mar thaca le hinfeistíocht fhoriomlán de €2.5m. Beidh an MIDC ina áis taighde, oiliúna agus forbartha atá dírithe ar an margadh a chuirfidh clár ghoir agus tacaíochta scálaithe ar fáil d'fhiontair mhuirí a n-éascaíonn a gcomhdhlúthú agus a gcuid pleananna tráchtálaithe a luasghéarú.

Trí chomhoibriú le páirtithe leasmhara réigiúnacha agus leis na hInstitiúidí Ardoideachais, cuirfidh an MIDC tacaíochtaí speisialtóra oiliúna agus forbartha gnó ar fáil. Tacóidh clár nuálaíochta agus oiliúna atá beartaithe le foirmiú fiontraíochta nua agus fás a thiomáint agus táirgiúlacht a fheabhsú laistigh den bhonn fiontraíochta mara atá ann cheana féin. Feidhmeoidh an MIDC mar 'churadh' le haghaidh tráchtálú táirgí mara agus droichead laige atá ann cheana maidir le nuálaíocht, cur i bhfeidhm, coincheapa agus tráchtálú a nascadh.

Bonneagar Bunúsach	€
MIDC & Áis Taighde	4,651,448
Bonneagar Ísealcharbóin Fuinnimh	5,135,863
Dramhaíl, Uisce, agus gach ceann eile	28,057,850
Iomlán	€37,845,161

Fíor 6marine :P c. Costas Infheistíochta Bunúsach

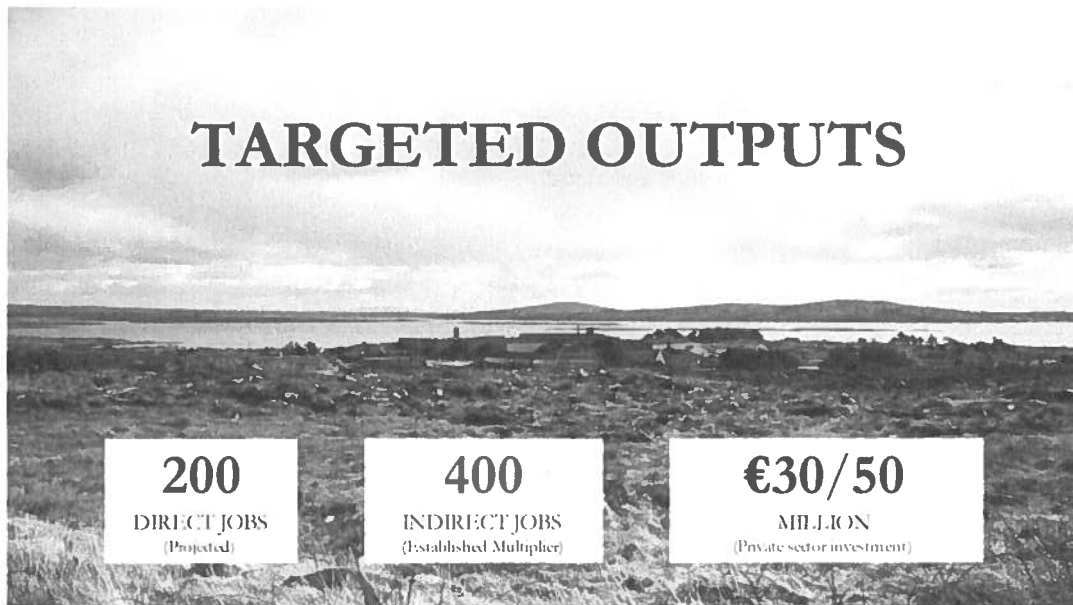

Fig 7: Aschur Spriocdhírthe Pháirc na Mara

Gaeltacht is on the Coastline and as such in devising and implementing its investment and development strategies since the late 1970s, an tÚdarás has always recognised the importance of the marine resource to the creation of employment opportunities.

The integrated and sustainable development of the marine sector represents a key priority in the Údarás na Gaeltachta Development Strategy 2021-2025. At the core of this new Strategy for the Gaeltacht are the themes of Enable, Strengthen and the Sustainability of the Gaeltacht with an overarching aim of developing the Gaeltacht as a creative, innovative, and sustainable region. The development of the marine sector has the potential to provide significant direct socio-economic benefits for the region and will generate and leverage other private and public sector investment measures which will in turn further integrate the development and growth of the regional economy.

Sustainability

The sustainability concept is key to the work of an tÚdarás. The sustainability of the Gaeltacht community as well as the Irish language is a key concern. In this context we believe that sustainability needs to be considered under the 3 globally accepted headings of:

- Community/Social
- Environment
- Economy

The Gaeltacht communities are heavily dependent on marine business, marine activities and marine transport, and maintaining and developing these traditional aspects of the Gaeltacht community is fundamental to the work of an tÚdarás.

It is clear to us that the rational and well-planned development of Ireland's marine resources in a way that is environmentally sustainable and even environmentally enhancing will be a key driver of the Gaeltacht and national economy. Our submission therefore centres around the identified opportunities that can have very positive social, environmental and economic benefits on those coastal Gaeltacht communities.

Q1: Are you satisfied the outlined Pillars represent the structure of the Irish bioeconomy?

All aspects to reach a successful plan has been identified with the pillars listed. However, the pillars of action plan should be seen as fully integrated and supporting each other rather than giving more weight to one pillar than the other. If not, then unfortunately there is a very significant risk that socially and economically sustainable bioeconomy based development activities will not necessarily be supported. Research such as "Multiple conservation designations: what impact on the effectiveness of marine protected areas in the Irish Sea?" published in 2020 concluded very interesting points and in particular "Although MPAs are only successful if they achieve their biological conservation goals while also protecting socioeconomic interests (Pomeroy et al. 2005; Claudet 2011), this study found that few sites had management plans or conservation objectives that addressed their socioeconomic impacts. (Schéré, et al., 2020).

Q2: Are there specific key performance indicators and/or targets the bioeconomy should be setting out to achieve to measure its implementation?

in Figure 1: An Meaisín Luach Ceilpe. Increasing awareness relating to the health benefits of the seaweed coupled with increasing demand for foods derived from commercial seaweed is estimated to boost the human consumption application segment. The increasing demand for marine plant extracts, used as a thickening and gelling agent in the cosmetic and food industries along with sustainable biodegradable products made from seaweed is also likely to boost growth. Biorefineries has been referenced to as a solution to increase yield from seaweed products.

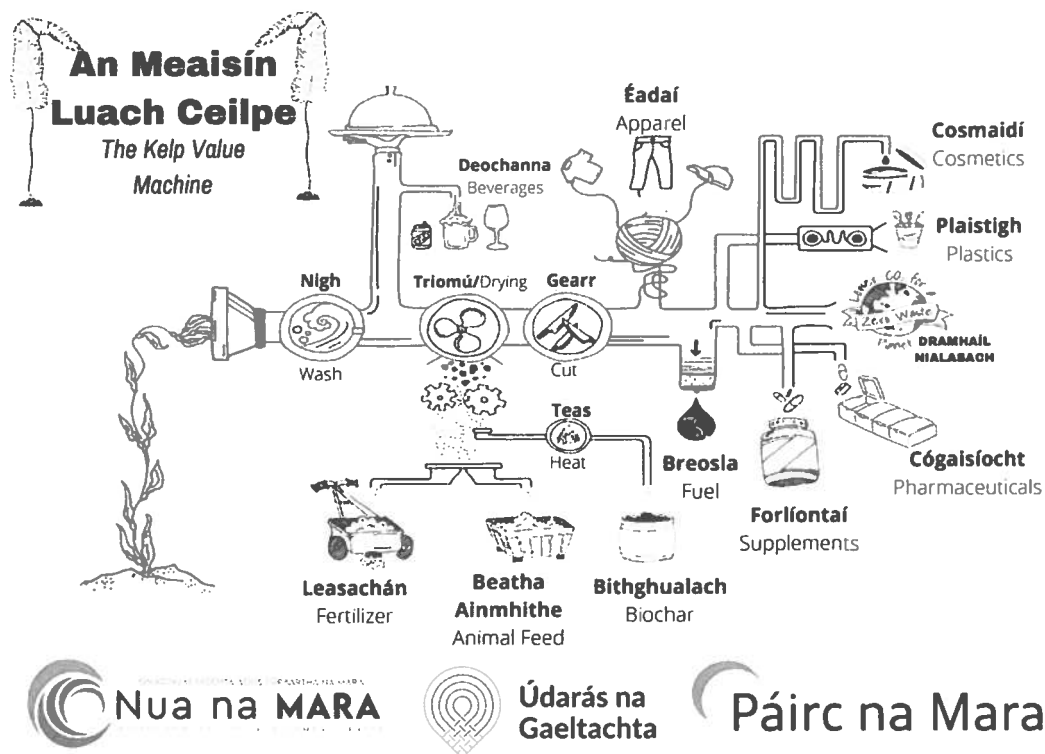

Figure 1: An Meaisín Luach Ceilpe

The Programme for Government 2021 has committed to a transformational programme of research and development, to ensure that Ireland is at the cutting edge of scientific and technological innovation in meeting our climate change targets, including: in the bioeconomy, in marine sequestration and in agriculture to reduce biogenic methane². Seaweed aquaculture will need to accelerate to meet demand for both marine sequestration and to aid in reducing biogenic methane. A diet that contains small amounts of seaweed will reduce methane emissions from belching cows – by 82%³.

Q3: What other key issues should the Governance Pillar deal with?

This is a prerequisite for confidence in this sector. The three pillars of corporate governance are: transparency, accountability, and security and these should be the core of an action plan. All three are critical in successfully rolling out an action plan. Furthermore, Viability &

² Programme for Government: Our Shared Future (2021)

³ Feeding Cattle Seaweed Reduces Their Greenhouse Gas Emissions 82 Percent, ucdavis (2021)

This is evident from the consultation paper which suggests this pillar will develop actions to foster and protect our natural capital and biodiversity, and address issues around by-products and end of waste. All RD&I products should be focused on these issues.

Q7. What key issues concerning consumption patterns need to be examined to close the gap between sustainable supply of biological resources and demand?

Economic growth along with population increase and pandemics have caused changes in consumption patterns around the world. Contingent on their composition, these changes can be demanding on natural resources and pose unsustainable challenges for the environment.

Impact of Beef Consumption

In Ireland the Agriculture sector was directly responsible for 37.5% of national Greenhouse Gases (GHGs) emissions in 2021, mainly methane from livestock, and nitrous oxide due to the use of nitrogen fertiliser and manure management⁴. Increasing GDP and a rising global population point to an increase in meat consumption in the future, suggesting cows will play a role in modern diets for the foreseeable future. The way forward is to tackle this challenge from all angles including transferring R&D from other sectors to the agrifood sector such as testing cattle feed made from seaweed as mentioned above. A diet that contains small amounts of seaweed will reduce methane emissions from belching cows by 82% and this same red seaweed species has been found by scientist at the University of Sunshine Coast in Australia to quadruple the immune response of farmed fish by adding this to their feed. Natural raw material from the bioeconomy can be utilised in a way to reduce these concerning patterns and aquaculture can also be a way to assist.

Aquaculture for seafood

There is a particular opportunity in developing aquaculture both onshore and offshore as viable economic activity in fishing communities. Due to the peripheral and regional nature of aquaculture sites, commercial enterprises are in remote and rural areas often devoid of other industries and sustainable employment opportunities in some cases. Furthermore, aquacultural jobs support the traditional skills of seamanship and husbandry in these coastal communities. Through the production of marine species for either consumption or valorisation into a variety of value-added products, aquaculture offers a significant opportunity for these remote areas to maintain employment and engagement at a community level. Aquaculture is faced with technical, legal, economic, and social barriers to development. With the advancement of production technologies for salmonid culture and the high market value for “Irish Organic Salmon” there is a significant opportunity for the further development of Irish salmon farming industry by implementing international best practices along with allowing the Irish industry to increase production, which will in-turn increase employment and ancillary services related to the industry.

Aquaculture growth throughout the EU has seen an increase in the production of low trophic species or extractive species which remove nutrients from the environment rather than input (Oysters, Mussels, Scallops & Seaweed). In other words, such species can be used to help clean the environment and reduce other human impacts. This area of production has seen significant market growth and can be cultured in different environmental conditions and water depths.

⁴ [Agriculture | Environmental Protection Agency \(epa.ie\)](https://www.epa.ie/)

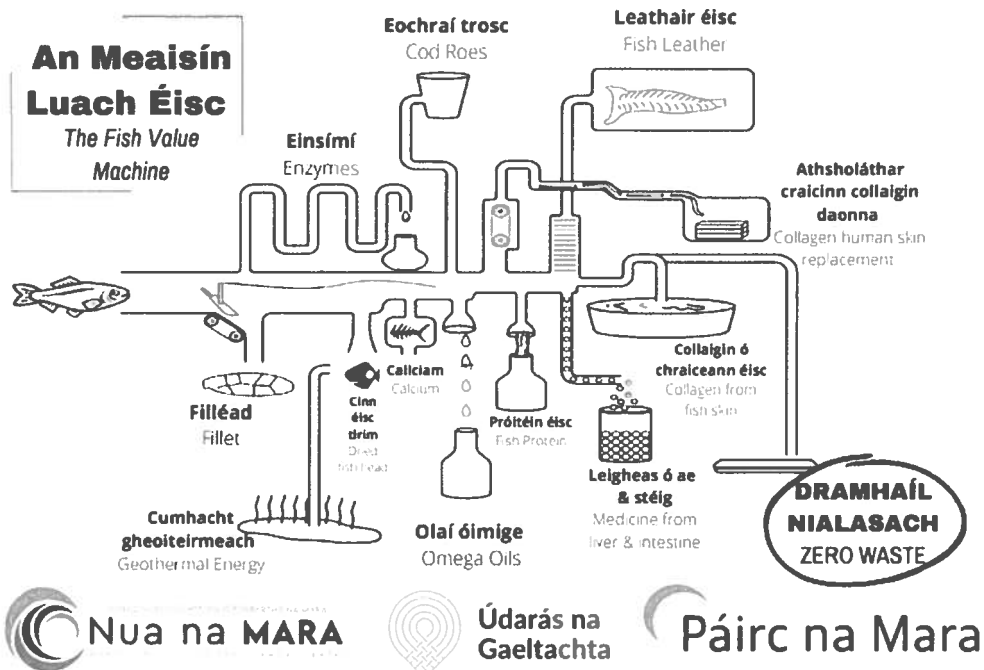

Figure 3: An Measáin Luach Éisc

Q8. What key issues should the Agriculture, Food & the Marine Pillar deal with?

Aquaculture production has stagnated in recent years, with no significant increase in production figures despite EU and national policy objectives aiming to increase sustainable aquaculture development.

Seaweed added value products and commercialisation is faced with unknown guaranteed supply to resources due to unknown licensing regime for harvesting. It would be imperative that the Dept of Argi, Food & Marine is resourced and funded to be able to deal with licences and permits needed to accelerate development. This indirectly affects the development of an action plan.

Q9. What key issues should the Communities Pillar deal with?

It is imperative that every support and development opportunity is provided to vulnerable and marginal coastal communities to ensure their on-going viability. Consideration of key initiatives as detailed above offer jobs and economic activity in coastal communities dependent on natural resource development and the economic viability of these regions should only improve due to increased global demand for fish protein, for offshore renewable energy and for marine products such as seaweed for biotechnology.

There is no point talking about opportunities without looking at community acceptance. Community participation and acceptance is key to any development and the earlier their involvement the better.

- Project calls through DAFM should allow for capital intensive pilot scale projects that are ready to go i.e., planning permission and any other permits in place.

Q14. What key issues should the Knowledge & Skills Pillar deal with?

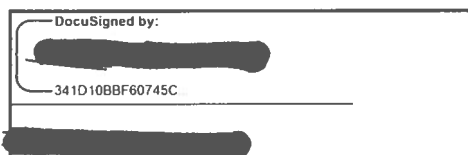
The bioeconomy and its impacts and opportunities are in general specific for each region and as such a mapping of stakeholders in each region should be conducted as a base line. Then the upcoming employment and economic opportunities should be highlighted, and training should be provided in that area. Skills and training aligned with region and future expected opportunities in that region.

Conclusion

There is considerable alignment between these strategic priorities and the key development sectors which are set out in Údarás na Gaeltachta’s strategy for development. Investment in the sustainable development of the natural based bioeconomy and in particular the marine sector represents a vital driver within the overall Údarás na Gaeltachta’s strategy. Upon its agreement and adoption, the agency is committed to facilitating and empowering the implementation of a Bioeconomy Action plan within the Gaeltachta regions.

We look forward to discussing our opinions further with you in due course. We wish also to confirm our commitment to support the implementation of the Bioeconomy Action Plan proposals upon their adoption and to work with the Department and other stakeholders in delivering on its key objectives in support of local economical sustainable development in Gaeltacht areas and in building a more diversified, innovative and market-led enterprise base within the bioeconomy sector.

Le Meas

Ceannasaí Fiontraíochta agus Fostaíochta

Cluster	Facility	Brief Description of Facility
Applied Research & Educational	Marine Innovation Development Centre (MIDC)	Market-focused shared campus dedicated to incubation of businesses and enterprises that focus on the marine economy. The MIDC will be the focal point of innovation at the Park and will facilitate and coordinate applied research across the various facilities that will locate at the Park. The MIDC will consist of the following facilities: Prototype testing space – for the testing and development of marine-based technologies and food; Product development kitchen; Training & education rooms; Business incubation workspaces; Workshop; welfare facilities; Outdoor covered support yard.
	Applied Research & Development Centre	Shared applied research facility including wet and dry laboratories, offices, meeting rooms, etc.
	Boat Building Centre	Space for teaching and practicing traditional boat building, such as Galway hookers, complete with teaching, drafting and computer rooms
Marine & Aquaculture Facilities	Seaweed Added Value Facility	Processing of harvested seaweed to produce added-value liquid and powdered fertiliser products
	Freshwater Recirculating Aquaculture System - Grow-out Unit	Freshwater Recirculating Aquaculture System, recycling between 90-99% of freshwater intake, for the on-growing of various finfish or crustacean species. Facility will have a capacity of 200 tonnes per annum.
	Post-Smolt - Recirculating Aquaculture System	Freshwater Recirculating Aquaculture System, recycling between 90-99% of freshwater intake, for the on-growing of post-smolt stage salmon. Facility will have a capacity of 1.6m salmon grown to post-smolt stage (approximately >400g) for on-growing at sea in existing licensed salmon farms, lessening the time required at sea.
	Post-Smolt - Smolt Discharge System	Fish pump system, above the high-water mark, to facilitate transfer live smolt from RAS facility to well-boats in Cill Chiaráin Bay via a floating, demountable pipeline that is removed when not in use
	Seawater Recirculating Aquaculture System - Grow-out Unit 1	Seawater Recirculating Aquaculture System, recycling between 90-99% of seawater intake, for the on-growing of various seawater fin-fish species. Capacity of up to 4,000 tonnes per annum of market-ready seawater fin-fish up to approximately 4.5kg size each. Facility will include a fish processing system to produced packaged head-on gutted fish (HOG)
	Seawater Recirculating Aquaculture System - Grow-out Unit 2	Seawater Recirculating Aquaculture System, recycling between 90-99% of seawater intake, for the on-growing of various seawater fin-fish species. Capacity of up to 4,000 tonnes per annum of market-ready seawater fin-fish up to approximately 4.5kg size each. Facility will include a fish processing system to produced packaged head-on gutted fish (HOG)
	Seawater Recirculating Aquaculture System - Hatchery & Smolt Unit	Building housing utilities to support Seawater RAS grow-out facilities
	Seawater Recirculating Aquaculture System - Utility Building	Hatchery and smolt-production unit to supply the Seawater RAS grow-out facilities with feedstock
	Shellfish Spatting Pond - Office/Lab	Support building for spatting ponds, including office and laboratory
	Shellfish Spatting Pond 1	Ponds for spatting oyster seed to appropriate size for on-growing at sea
	Shellfish Spatting Pond 2/Seaweed Hatchery	Pond for hatching of seaweed to support on-growing activities on land or at sea

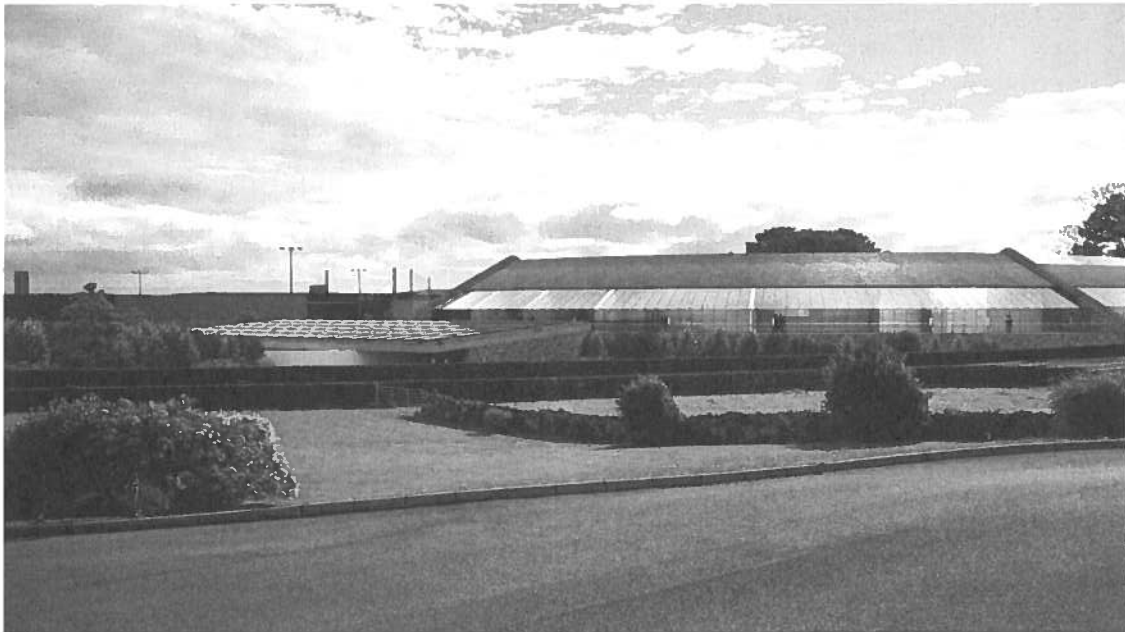

Figure 5: MIDC Páirc na Mara

The development of a cluster will facilitate the synergies and economies of scale required to drive marine-related enterprises and research and development initiatives and to ensure that the development becomes a critical element of the regional and national marine development infrastructure.

In taking forward the project, Údarás na Gaeltachta has engaged a steering committee comprising of key strategic partners such as the Marine Institute, BIM, Galway County Council, the Department of Culture, Heritage and Gaeltacht, the Department of Agriculture, Food and the Marine, the National University of Ireland Galway and the Galway Mayo Institute of Technology, Teagasc, Smartbay, Enterprise Ireland, Irish Bioeconomy Foundation, GRETB and Department of Housing, Local Government and Heritage. This collaborative and partnership approach will provide the mechanism to formulate plans in support of developing Páirc na Mara as a Marine Innovation Park and drive the growth of the sector through targeted investment, training and research programmes.

The development of a Marine Innovation and Development Centre (MIDC) facility has been prioritised for the first-stage development of the campus. Funding of €2m has been secured from Enterprise Ireland through the REDF funding initiative in support of an overall investment of €2.5m. The MIDC will be a market-focused research, training and development facility which will provide incubation and scaling-support programmes for marine enterprises facilitating their consolidation and accelerating their commercialisation plans.

Through collaboration with regional stakeholders and the Higher Education Institutes, the MIDC will provide specialist training and business development supports. Planned innovation and training programmes will support new enterprise formation and drive growth and enhance productivity within the existing marine enterprise base. The MIDC will function as a ‘champion’ for marine product commercialisation and bridge an existing weakness in linking innovation, application, concepts and commercialisation.

Low Carbon Energy infrastructure	5,135,863
Waste, Water, and all other	28,057,850
Total	37,845,161

Figure 6: Páirc na Mara Basic Investment Cost

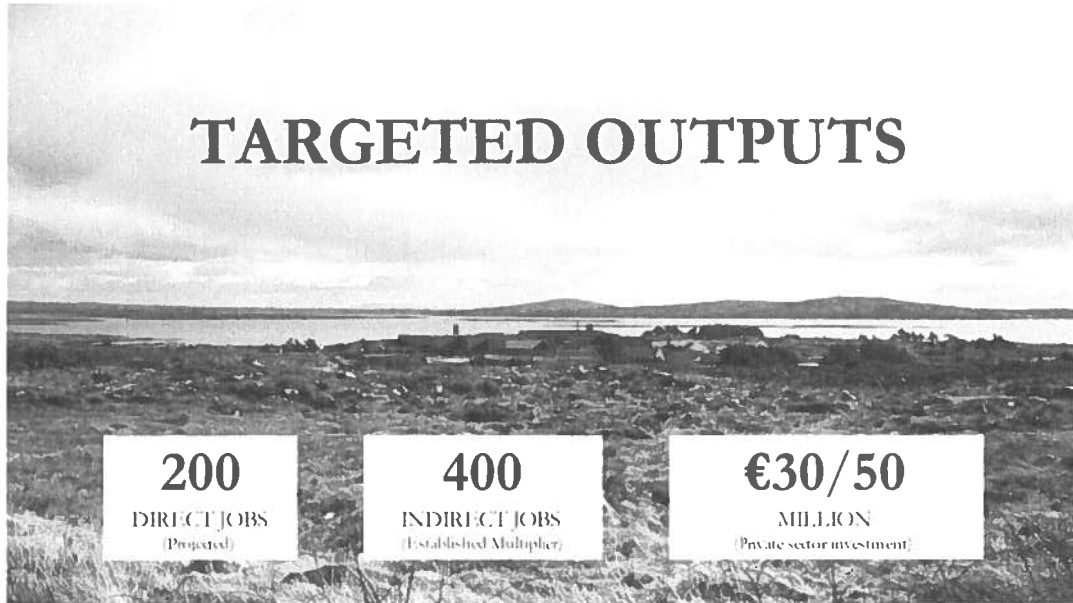

Figure 7: Páirc na Mara Targeted Outputs